ΠΩΣ ΕΙΔΕ Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΙΝ ΤΟΥ

1960: ΕΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΛΒΟΥ

Τοῦ φιλολόγου κ. ΑΛ. ΜΠΑΚΑΪΜΗ

Τὸ θάνατο τῶν μεγάλων ποιητῶν τὸν ἀκολουθεῖ κατά κανόνα μιὰ περίοδος σιωπῆς. Οἱ σύγχρονοί τους εἶπαν ὅ,τι εἶχαν νὰ ποῦν καὶ οἱ καινοῦργοι διστάζουν γρήγορα, γρήγορα νὰ ἐκφρασθοῦν γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τους.

Καὶ θάρθη μιὰ τρίτην σὰ νὰ ποῦμε γενιὰ ποὺ θὰ καταπιαστῆ συστηματικὰ μ' αὐτούς. Αὐτὸ κατὰ κάποιο τρόπο συνέβηκε καὶ μὲ τὸν 'Ανδρέα Κάλβο. Χρόνια πολλὰ ἦταν ἀγνοημένος καὶ παραγνωρισμένος κι' αὐτὸς καὶ τὸ ἔργο του, ὥσπου μιὰ μέρα ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς τὸν ἀνεύρε μὲς ἀπὸ τὸ σκοτάδι ἑνὸς παλαιοειδιλιοπωλείου πλέκοντας συγχρόνως καὶ τὸ ἐγκώμιο γιὰ τὸν ἄγνωστο ὡς τότε ποιητή.

Οἱ ὧδὲς του θαμμένες καὶ καταχωνιασμένες σκονίζονταν στὰ ράφια τῶν παλαιοειδιλιοπωλείων ὥσπου ὁ μεγάλος ὅμβρος τῆς νεοελληνικῆς ποίησης ὕψωσε μπρος στοὺς σαστισμένους ἀκροατὲς ἕνα θερμὸ δοξαστικὸ στὸν «ἄγνωστο» ποιητὴ 'Ανδρέα Κάλβο καὶ τὴν ποίησή του.

"Ετσι μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη ἀρχίζει πραγματικὰ ἡ πνευματικὴ σταδιοδρομία τοῦ Κάλβου. Ὡστόσο θὰ περάσουν χρόνια πολλὰ ἀκόμη γιὰ νὰ μπορέση νὰ ἐδραιωθῆ γιὰ καλὰ ἡ φήμη τοῦ ποιητῆ.

'Εκεῖνο ποὺ ἰδιαίτερα χαρακτηρίζει τὴν ποίηση τοῦ Κάλβου εἶναι τὸ θέμα: Αἰώνιο καὶ παντοτινὸ θέμα ἡ πατρίδα, ἡ πατρίδα ὅπως τὴν ἔνιωθε καὶ τὴνε ζοῦσε ὁ ἴδιος ὁ ποιητής, σὰν μιὰ πολλαπλῆ, πολύμορφη θεότητα, ποὺ ξεκινάει ἀπὸ τὰ στενὰ γεωγραφικὰ πλαίσια γιὰ νὰ ὑψωθῆ τελικὰ σὲ ἰδέα πλατωνική. Πατρίδα, Λευτεριὰ καὶ 'Αρετὴ εἶναι τὰ τρία κύρια στοιχεῖα τῆς Καλβικῆς ποίησης. 'Ανέκφραστος στάθηκε ὁ θαυμασμὸς τοῦ ποιητοῦ μπρὸς στὸν τιτάνιο ἀπολυτρωτικὸ τοῦ ἔθνους ἀγῶνα, καὶ σ' αὐτόνα ἀφιέρωσε ὅλην του τὴν ποίηση.

«Μάταια μποροῦσες νὰ ψάξης—γράφει ὁ 'Ακαδημαϊκὸς Σπ. Μελλᾶς— στὶς σελίδες του νὰ ὀρῆς τρυφεροὺς τόνους, ἔστω κι' ἕνα φευγαλέο ἐρωτικὸ χαμόγελο. Ἐχει ἐξορίσει τὸν ἔρωτα, ὅπως ὁ Αἰσχύλος ἀπὸ τὸ θασίλειό του, ἀπὸ φόβο μὴν μαλακώση πολὺ τὴν καρδιὰ τῶν παλληκαριῶν ποὺ πολεμᾶνε τὸν Τοῦρκο. Εἶναι δοσμένος ὅλος στὸ μεγάλο δράμα τῆς φυλῆς ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ τὴ λευτεριὰ τῆς». Θετικὴ κι' ἀρνητικὴ στάθηκε γιὰ τὸν 'Ανδρέα Κάλβο ἡ κριτική. 'Υπάρχουν ἀπὸ τὴ μιὰ οἱ θαυμαστὲς καὶ ὑμνητὲς του κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη πάλι οἱ αὐστηροὶ κριτές, αὐτοὶ ποὺ τὸν ἀρνοῦνται καὶ θέλουν νὰ τὸν ἀγνοοῦν.

'Εδῶ θάπρεπε νὰ δοῦμε γιὰ λίγο τὸν ποιητὴ σὲ σύγκριση μὲ τὸν ἄλλο ὁμότεχνο καὶ συντοπίτη του, τὸν Σολωμό, ὅσο κι' ἄν ὅλοι μας θὰ πρέπει νὰ πιστεύουμε πὼς εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀξιολογηθοῦν θαθμολογικὰ οἱ ποιητές.

Ὁ "Ἐσελιγκ στὴν ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας γράφει κατὰ λέξη. «Ὁ Α. Κάλβος ἀξίζει νὰ τεθῆ στὴν αὐτὴ γραμμὴ τοῦ Σολωμοῦ κι' ἴσως τὸν ποοσπερνάει ὡς ποιητής».

Κι' ὁ Ἀριστος Καμπάνης γραφει «ὁ Κάλβος εἶναι ὁ πιὸ "Ἕλληνας ἀπ' ὅλους τοὺς Νεοέλληνες ποιητές... ἀκόμα κι' ἀπὸ τὸ Σολωμό...».

Θὰ μποροῦσε κανένας νὰ γράψη πάμπολλα γιὰ τὸ ἔργο τοῦ 'Ανδρέα Κάλβου καὶ μάλιστα πιὸ πλατειὰ σὲ μιὰ συγκριση μὲ τὸ ἔργο τοῦ Σολωμοῦ, 'Ακόμα γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ποιητὴ σὰν ἄνθρωπο καὶ πιὸ πολὺ σὰν ἀγωνιστὴ καὶ ἔνθερμο πατριώτη. Νὰ ἀναλύση τὸ ψυχικὸ εἶναι τοῦ ποιητοῦ καὶ νὰ ἐξετάση ἀπὸ πιὸ κοντὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του, τὸ ἔργο του ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς μετρικῆς καὶ πιὸ πολὺ τῆς γλώσσας.

"Ομως σὲ μιὰ πρόχειρη ἐργασία σὰν καὶ τοῦτη καλά, καλὰ δὲν μπορεῖ κανένας μιὰ ἁπλὴ σκιαγράφηση τοῦ ποιητῆ νὰ δώση.

"Οπως καὶ νἄχουν τὰ πράγματα δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε πὼς ὁ Κάλβος ὅσο κι' ἄν στάθηκε ἀπὸ πολλοὺς παραγνωρισμένος, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μεγάλους Νεοέλληνες ποιητὲς μ' ἔργο κλασσικό, ἀρχιτεχτονισμένο, ὅαρὺ καὶ ὀπέροχο, ἕνας ποιητὴς πατριδολάτρης ὅσο κανένας ἄλλος, ποὺ μιὰ καὶ δὲν ἦταν ὅολετὸ νὰ ἀδράξη τὸν ντουφέκι, ἐπιστράτεψε τὴν τέχνη του, ἕνας ποιητὴς ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ὁ μεγαλύτερος κωμικὸς τῆς ἀρχαιότητος 'Αριστοφάνης ὀνόμαζε «γενναίους». 'Εμεῖς σήμερα ἄπλοι μελετητὲς τοῦ ἔργου τοῦ ποιητοῦ σκοῦσμε τολεπτικὰ τὸ κεφάλι μας μπρὸς στὸ ἔργο του, πιστεύοντας ἔτσι πὼς κάτι προσφέραμε στὸ «ἔτος τοῦ Κάλβου».

ΑΛΕΚΟΣ ΜΠΑΚΑΪΜΗΣ
Φιλόλογος

ΑΓΟΡΑΙ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ
ΑΝΤΑΛΛΑΓΑΙ
ΚΑΤΙ ΤΟ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟΝ

Θέλετε νὰ ἀποκτήσετε κάτι ποὺ θὰ σᾶς εἶναι ἀπαραίτητον στὸν ἑαυτόν σας, στὸ σπίτι σας, στὴν ἐπιχείρησίν σας;

'Ελᾶτε σὲ μᾶς. Θὰ σᾶς τὸ δώσωμε ἀνταλλάσσοντες τοῦτο μὲ ἕνα ἄλλο ἰδικόν σας εἶδος ποὺ σᾶς εἶναι ἄχρηστον. 'Ανταλλάσσομεν ἢ καὶ ἀγοράζομεν κάθε εἶδος. 'Ενδιαφερόμεθα διὰ παλαιὰ ἐπιπλα, ραπτομηχανάς, γραμμόφωνα, δίσκους, πικάπ, ραδιόφωνα, ποδήλατα, μοτοσικλέτα, ρουχισμοὺς σκεύη, κλπ. Δεχόμεθα καὶ πωλήσεις διὰ λογ)σμὸν σας ἐπὶ προμηθείᾳ.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΠΩΛΗΣΕΩΝ
ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 33
Κάτωθι Β' ἀστυν. Τμήματος
Τηλ. 32-34

Νέα ὀφθαλμολογικὴ κλινικὴ
ΧΑΡΙΔΑΟΥ Ν. ΤΖΑΒΑΛΑ
χειρουργὸς ὀφθαλμιάτρου
'Ερμοῦ 55 τηλ. 36—32
Δέχεται καὶ χειρουργεῖ καθ' ἑκάστην

Ψυγεῖα πάγου «ΠΙΤΣΟΣ»

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ—ΤΗΡΗΣΙΣ—ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΙΣ ΛΟΓΙΣΤΩΝ
Δι' ἀπόκτησιν πείρας
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΥΛΩΝΙΤΗ
ΠΑΤΡΑΙ: Καναπάρη 171 : Τηλ. 34—40

ΜΟΔΕΣ ΚΟΠΤΙΚΗΣ - ΡΑΠΤΙΚΗΣ
ΒΑΣΩ ΛΑΓΑΡΗ-ΜΕΡΕΜΕΤΗ
Ἀρτι ἀφιχθείσης ἐκ Παρισίων
Καναπάρη 96 — ΠΑΤΡΑΙ — Τηλ. 34—00
Προτιμήσατε μας καὶ στὸ ντύσιμό σας δὲν θὰ ὑστερῆτε ἀπὸ τὶς εἰκόνες ποὺ βλέπετε στὰ πιὸ καλὰ Φιγουρίνια.
ΠΩΛΟΥΜΕΝ κρεκὶ καὶ πατρὸν τῶν τελευταίων μοντέλλων ποὺ ἐπέδειξαν οἱ Παρισινοὶ Οἶκοι διὰ φορέματα, ταγιὲρ, πολιτὰ εἰς ὅλα τὰ μεγέθη.
Ἀναλαμβάνομεν τὴν ἐκμάθησιν γεωμετρικῆς—κοπτικῆς, ἐντὸς διμήνου, κατὰ τὸ νεώτερον σύστημα τῶν Παρισινῶν Σχολῶν.
ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΤΡΟΦΟΥΣ
ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
"ΡΑΝΤΑΡ"
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΘΑΝ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ 168 β
Μεγάλη παρακαταθήκη ἠλεκτρικῶν εἰδῶν αὐτοκινήτων ἐπιβατικῶν καὶ φορτηγῶν, βενζίνης πετρελαίου.
ΜΠΟΜΠΙΝΑΙ Δυναμοῦ καὶ Μίζας 6—12—24 Βόλτ.
ΜΠΑΤΑΡΙΑΙ αὐτοκινήτων καὶ μπαταρίαι Γερμανικαὶ διὰ μοτοσυκλέττας.
ΑΥΤΟΜΑΤΑ Δυναμοῦ καὶ Μίζας 6—12—24 Βόλτ.
ΣΥΛΛΕΚΤΑΙ Δυναμοῦ καὶ Μίζας.
ΠΗΝΙΑ 6—12—24 Βόλτ αὐτοκινήτων καὶ μοτοσυκλεττῶν μοτοσακό.
ΛΑΜΠΑΙ OSRAM Γερμανίας ὅλων τῶν τύπων.
ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ φανῶν εἰς ὅλα τὰ μεγέθη.
ΣΤΕΦΑΝΙΑ μετατροπῆς φανῶν.

Ἄνετος παραθερισμὸς μὲ ἕνα λυόμενο σπίτι!!!
Ἑνός, δύο, τριῶν καὶ περισσοτέρων δωματίων.
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΤΑΤΟ
ΣΤΕΡΕΩΤΑΤΟ
ΕΥΜΕΤΑΚΟΜΙΣΤΟ
Μεγάλης ἀντοχῆς καὶ διὰ μόνιμον κατοικίαν
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ Ἀρίστης Τέχνης ΕΠΙΠΛΑ Πρωτοφανῆ εἰδικὰ ΕΛΛΑΔΙΚΑ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΕΚΑΣ
Κορίνθου 132 • Πάτραι

Μικρὰ νέα

Κοντεύει νὰ φύγη ὁ 'Απρίλιος καὶ σὲ λίγες ἡμέρες θὰ ἔχωμεν Πρωτομαγιά, καὶ ἐν τούτοις ὁ καιρὸς δὲν θέλει νὰ γλυκάνη.

—'Ιδίως τὶς θραδυνὲς ὧρες τὸ «τσούζει» γιὰ καλά, ὥστε πολλοὶ νὰ κυκλοφοροῦν μὲ παλτά.

—"Αλλες χρονιές, τέτοια ἐποχή, οἱ ἄνδρες κυκλοφοροῦσαν μὲ τὰ ἐποχικά τους ἐλαφρυὰ κοστούμια καὶ οἱ γυναῖκες μὲ τὰ κοντομάνικα φορέματα.

—'Εξαιρετικῶς ζωηρὰ ἡ κίνησις τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς τοὺς περισσοτέρους κινηματογράφους τῆς πόλεώς μας.

—Εἰς τὰ ταμεῖα τῶν ὁποίων, οὐρὰ συμπολιτῶν ὑπομονετικὰ καὶ δι' ἀρκετὸν διάστημα ἀνέμενον τὴν σειράν των διὰ τὴν εἴσοδόν των εἰς τὴν αἴθουσαν προβολῆς.

—Καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὴν ποιότητα τῶν προβληθέντων φίλμς ποὺ ἐξησφάλισαν οἱ ἐπιχειρηματίαι.

—'Εν τῷ μεταξὺ ἤρχισαν οἱ προετοιμασίες διὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν θερινῶν κινηματογράφων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφέτος δὲν ἀποκλείεται νὰ προστεθοῦν ἕνας ἢ δύο ἀκόμη.

—Πολλοὶ συμπολῖται ἐξέθραμον τὴν πτερελθοῦσαν Παρασκευὴν εἰς τὴν γείτονα πόλιν τοῦ Αἰγίου πρὸς παρακολούθησιν τῆς λιτανείας τῆς σεπτῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας τῆς Τρυπητῆς.

—Αἱ ἐντυπώσεις των δὲ ἦσαν ἄριστοι, λόγω τοῦ ὅτι ἐφέτος ἐορτάσθη μὲ ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴν πολλῶν ἐπισήμων προσώπων.

—Ὁ "Ἐντυαρντ Μπάρνετ, ὁ καλύτερος 'Αμερικανὸς πλασιέ, ἀπεκάλυψε τελευταίως τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας του.

—"Οποιαδήποτε γυναῖκα κι' ἄν μοῦ ἀνοίξη τὴν πόρτα εἶπε, κάνω πάντα τὴν ἴδια ἐρώτηση: «Δεσποινίς, εἶναι ἐδῶ ἡ μητέρα σας;».

ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ

—Περίληψις Μειοδοτικοῦ Διαγωνισμοῦ.

'Εκτίθεται εἰς μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν, τὴν 25ην Μαΐου 1960, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 11—12 μεσημ. ἐν τῷ Δημαρχιακῷ Καταστήματι καὶ ἐνώπιον τῆς κατὰ Νόμον 'Επιτροπῆς, ἡ προμήθεια ἐκ τῶν ἐλευθέρου 'Εμπορίου δύο (2) ἠμιφορτηγῶν δεκαζυγοκινήτων αὐτοκινήτων ½ μέχρι ¾ τόννων, ἑνὸς ἀνοικτοῦ καὶ ἑνὸς κλειστοῦ ἀμαξώματος, ἱπποδυναμέως 10—12 ἵππων, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους καὶ προδιαγραφὰς τῆς ὑπ' ἀριθ. 11821)3)3)60 διακηρύξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 124)23)3)60 ἀποφάσεως Δ. Σ. ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13819)7)4)60 ἀποφάσεως Ν. Α.

Οἱ ὅροι καὶ προδιαγραφαὶ τοῦ παρόντος, εὑρηνται παρὰ τῷ Τμήματι Προμηθειῶν τοῦ Δήμου, εἰς ὃ δύνανται νὰ λαμβάνωσι γνῶσι οἱ ἐνδιαφερόμενοι, καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν καὶ ὥραν, ὡς καὶ παρὰ τῷ 'Εμποροβιομηχανικῷ 'Επιμελητηρίῳ Πατρῶν καὶ 'Αθηνῶν.

'Εν Πάτραις τῇ 22α 'Απριλίου 1960.

'Ο Δημαρχὸς Πατρέων
Θ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ
ΥΨΗΛΩΝ ΑΛΩΝΙΩΝ
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ
ΚΑΙ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ διαμερίσματα τοῦ ἑνὸς, δύο, τριῶν καὶ τεσσάρων κυρίων δωματίων.
Πληροφορίαι ἐντὸς τῆς Πολυκατοικίας. Τηλέφ. 20—45.

ΣΧΟΛΗ ΣΟΦΕΡ
Καλοκοτώνη 34 (Γκαβάζ)
Τηλέφωνον 23—45 Πάτραι

'Επικαιρότητες

Ο ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΚΙΔΕΙΟΣ

Μία δήλωσις τοῦ προέδρου Διακιδείου Σχολῆς Πατρῶν κ. Ι. Διακίδη εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, πρὶν λίγες ἡμέρες, στὸν καθημερινὸ τύπο. Ὁ σεβαστὸς δωτητὴς τῆς Σχολῆς Λαοῦ ἐδήλωσε «ἀπερφράστως καὶ δημοσίᾳ ὅτι ἀντιτίθεται εἰς τὸ νὰ λάθη χώραν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Σχολῆς ἡ διάλεξις τοῦ δικηγόρου κ. Ν. Λοβέρδου περὶ τοῦ ἀθέου ὑδρίστοῦ τοῦ θεανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, διαβοήτου μηδενιστοῦ Νίκ. Καζαντζάκη.....». Στὴν ἐνέργειάν του αὐτὴ προέβη, ὅπως ἀναφέρη στὸ τέλος τῆς δηλώσεώς του, γιατὶ ἄρχισε νὰ δέχεται νέες πιέσεις γιὰ τὴ πραγματοποίησι τῆς διαλέξεως περὶ Καζαντζάκη.

Τὸ θέμα λοιπὸν Καζαντζάκη, ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑπεύθυνη αὐτὴ δήλωση τοῦ προέδρου τῆς Διακιδείου πού τόσο θόρυθο προκάλεσε κι' ἔγινε ἀφορμὴ νὰ ἀνταλλαγοῦν κι' ἐπιστολὲς χωρὶς ὅμως, οὐσιαστικὸ ἀποτέλεσμα, ἔκλεισε ὁριστικά, τοὐλάχιστον ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Διακιδείου Σχολῆς. Δὲν νομίζουμε ὅμως ὅτι ἔκλεισε κι' ἀπὸ τὴ πλευρὰ τοῦ ὁμιλητοῦ δικηγόρου κ. Ν. Λοβέρδου.

'Η στήλη αὐτὴ ποὺ ἔχει μία μικρὴ συμμετοχὴ στὴ πνευματική μας ζωή, αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐκφρήσ τὴ γνώμη της. Ξέρει θέβαια ὅτι δὲν πρόκειται νὰ συγκινήση τοὺς πνευματικοὺς μας ἀνθρώπους Αὐτοί οἱ ἄνθρωποι τὸ τελευταῖο καιρὸ πάσχουν ἀπὸ ὑπερωψία κι' ἀρκετὴ δόση ἀφηρκοΐας. Καὶ στοῦ «κουφοῦ τὴ πόρτα ὅσο θέλεις θρόντα» λέει ἡ λαϊκὴ παροιμία 'Απευθύνεται λοιπὸν πάντα στοὺς ἀναγνῶστες της, ποὺ τὴν ἀγαποῦν καὶ τὴν διαβάζουν.

Οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι τῆς πόλεώς μας, ποὺ ἐξακολουθοῦν ἀπὸ χρόνια νὰ μονοπωλοῦν τὸ πνεῦμα, ἔδειξαν στὸ θέμα Καζαντζάκη μίαν ἀχαρακτήριστη ἀδιαφορία. Κανένας ἀπολύτως δὲν σήκωσε τὸ ἀνάστημά του, μιὰ καὶ τὸ θέμα αὐτὸ θρίσκεται στὴν ἰδική τους ἁρμοδιότητα, νὰ διαμαρτυρηθῆ. 'Η δέσμευση τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας εἶναι ἀσυμβίβαστη στοὺς δημοκρατικοὺς μας θεσμούς. Κι' ὅμως τὴ δεχόμαστε μὲ μιὰ τέτοια ἀπάθεια ποὺ μᾶς ἐμθάλει σὲ ἀνησυχητικὲς σκέψεις γιὰ τὴν στάθμη τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

Ὁ ὑποφαινόμενος ἄν καὶ ἀναγνωρίζει τὸν Καζαντζάκη σὰν ἕνα μεγάλο δημιουργὸ τῆς τέχνης δὲν παύει ὅμως νὰ θρίσκεται σ' ἀντίθεση ὡς πρὸς τὸ ἰδεολογικὸ καὶ θρησκευτικό του πιστεύω. Τὸ λογοτεχνικό του ἔργο εἶναι πολύμορφο καὶ πολύπλευρο, μεγάλο καὶ παγκόσμιο. Καὶ μὴν ξεχνᾶμε, τὸ Κρατικὸ μας θέατρο ἀνέθασε τὸ περασμένο χρόνο, ἕνα θεατρικό του ἔργο!

'Αλλὰ τὸ θέμα μας δὲν εἶναι ὁ Καζαντζάκης. Εἶναι ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου. "Η μᾶλλον ἄν τὸ Βῆμα τῆς Διακιδείου Σχολῆς προσφέρεται, σὲ κάθε μικρὸ ἢ μεγάλο πνευματικὸ ἄνθρωπο, φτασμένο ἢ ἄφτασ.το, νὰ ἐκφράση τὶς σκέψεις του ἐλευθέρως; Τί θὰ ἔθλαπτε ἄν ἀκούγαμε ἀπὸ τὸ Βῆμα τῆς Διακιδείου ἕνα ὁμιλητή, νὰ ἀξιολογοῦσε ἀντικειμενικά, ἕνα οἱονδήποτε συγγραφέα καὶ νὰ ἐπέκρινε τὴν ἀντιθρησκευτικότητα τοῦ ἔργου του; Θὰ ὠφελοῦσε, πίστευαν. 'Η Διακίδειος ὅμως Σχολὴ μὲ τὴν δήλωση τοῦ προέδρου της ἀρνεῖται νὰ παραχωρήση τὸ Βῆμα της, δεσμεύοντας ἔτσι τὴν ἐλευθερία τοῦ λόγου.

Δὲν θλέπουμε ὅμως τὸ λόγο γιατὶ ὁ κ. Λοβέρδος, καίτοι ἀπεφάσισε νὰ δώση τὴν διάλεξή του σ' ἄλλη αἴθουσα, πιέζει ἐμμέσως τὴ Διακίδειο Σχολή, ἐπιμένοντας νὰ ὁμιλήση στό.....ἀφιλόξενο αὐτὸ Βῆμα τῆς!

Καλὸν εἶναι λοιπὸν νὰ πραγματοποιήση τὴν ὁμιλία του σὲ μίαν ἄλλη αἴθουσα.

Περιμένουμε νὰ τὸν ἀκούσουμε.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΚΟΛΑΪΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ 1894 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ ΤΟΥ 1960

Κοινωνικὴν πολιτικὴν χάριν τῶν ἐργαζομένων

Εἰς τὴν χώραν μας ἡ πρώτη ἐργατικὴ Πρωτομαγιὰ γιορτάστηκε τὸ 1894. Πάνω ἀπὸ 1000 ἐργάτες ἔλαβον μέρος στὴ συγκέντρωσι ποὺ ἔγινε στὸ παλιὸ Στάδιο στὶς 5 ἢ ὥρα τὸ ἀπόγευμα. 'Η συγκέντρωσις ἐνέκρινε ψήφισμα μὲ τὸ ὁποῖον οἱ ἐργάτες ζητοῦσαν: 1) Νὰ καθιερωθῆ καὶ στὴν 'Ελλάδα τὸ θωρον, 2) νὰ προστατευθῆ ἡ δουλειὰ τῶν ἀνηλίκων, 3) νὰ ὑποχρεωθοῦν οἱ ἐργοδόται νὰ μὴν ἐργαζωνται τὴν Κυριακή. Καὶ τέλος νὰ ὀργανωθῆ ἡ συνταξιοδότησις τῶν ἐργατῶν.

Τὸ ψήφισμα αὐτὸ ἀνέλαβε νὰ τὸ παραδώση στὴ Βουλὴ ὁ Καλλέργης. Ἐκμεταλλευόμενος ὁ Καλλέργης τὴν δημοσιογραφική του ἰδιότητα πῆγε στὴ Βουλὴ καὶ πῆρε θέσι στὸ θεωρεῖο τῶν δημοσιογράφων ἀπ' ὅπου εἰς μίαν στιγμὴ ὄρθιος ἀρχινᾶ νὰ διαθάζη τὸ ψήφισμα τῆς συγκεντρώσεως στοὺς Βουλευτάς Οἱ βουλευταὶ ἔπαθαν πανικὸ γιατὶ νόμισαν ὅτι ἦταν ἀναρχικοὶ καὶ ὅτι ζητᾶνε νὰ ρίξουν ὀβοὲς στοὺς βουλευτές. Τέτοιος ἦτο ὁ πανικὸς ποὺ μετεδόθη καὶ στὴ φρουρὰ τῆς Βουλῆς ἀκόμη. 'Ο Καλλέργης ἀπευθυνόμενος στοὺς βουλευτὰς τοὺς εἶπε: Δὲν εἶμαι ἀναρχικὸς ἀλλὰ ἐκπρόσωπος τῶν ἀνθρώπων ποὺ μὲ τὸν ἱδρῶτα τους δημιουργοῦν τὸν πλοῦτον σας». Οἱ βουλευταὶ ἀδειασαν τὴν αἴθουσαν. 'Ο Καλλέργης μόνος καὶ στὰ ἀδειανὰ καθίσματα τῶν βουλευτῶν συνέχιζε τὴν ἀνάγνωσι τοῦ ψηφίσματος καὶ ἐτελείωσε μὲ τὶς λέξεις. Ζήτω οἱ "Ἕλληνες 'Εργάτες.

Μετὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἀκολούθησαν συλλήψεις αὐτῶν ποὺ εἶχον μετάσχει στὴν συγκέντρωσι τῆς Πρωτομαγιᾶς. 'Ανάμεσα σ' αὐτοὺς ἦτο καὶ ἕνας ἐπονομαζόμενος Μάργαρης ποὺ πέθανε στὸ κρατητήριο. 'Ο Μάργαρης εἶναι ὁ πρῶτος "Ἕλλην ἐργάτης θῦμα τῆς 'Εργατικῆς Πρωτομαγιᾶς.

Μισὸς καὶ τέλεον αἰῶν πέρασε ἀπὸ τότε. 'Η ἐργατικὴ τάξις συνεχίζει νὰ ἀγωνίζεται γιὰ τὰ ἴδια αἰτήματα τῶν πρὸ 66 ἐτῶν τοιούτων. "Ητοι τὴν ἐφαρμογὴν ὀκταώρου, τὴν προστασίαν τῆς ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων, τὴν ὀργάνωσιν τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν ἐργατῶν. Δυστυχῶς αἱ μέχρι σήμερον κυβερνήσεις οὐδεμίαν κοινωνικὴν πολιτικὴν ἐφήρμοσαν γιὰ τὸν ἐργαζόμενο καὶ τὰ ἀποτελέσματα τὰ βλέπομεν. Χιλιάδες ἄνεργοι. Χιλιάδες οἱ ὑποαπασχολούμενοι. 'Ο τιμάριθμος τῆς ζωῆς ἐκμηδενίζει σιγὰ, σιγὰ τὸ ἡμερομάσι καὶ τὸ μισθό. Χιλιάδες νέοι φεύγουν στὰ ξένα γιὰ δουλειά. Οἱ ἀπόμαχοι τῆς δουλειᾶς πέφτοντι κυριολεκτικῶς μὲ τὰ ψυχία ποὺ πέρνουν ὡς σύνταξι. 'Η ἐργατικὴ ἡγεσία διηρημένη. 'Αγωνίζεται μόνον νὰ δῆ πῶς κατένειμε ὁ ὑπουργὸς 'Εργασίας τὰ χρήματα τῆς 'Εργατικῆς 'Εστίας. 'Η ἤδη ἰσχύουσα καὶ ἀπηρχαιωμένη ἐργατικὴ νομοθεσία μαῦ παραδιδέται καθημερινά. 'Ο κ. Εἰσαγγελεὺς Πλημμελειοδικῶν 'Ιωαννίνων θροντοφωνεῖ. «Πολλαὶ αἱ εἰς θάρος τῶν ἐργαζομένων παραβάσεις τῆς ἐργατικῆς Νομοθεσίας ποὺ φθάνουν τὰ ὅρια ἐκθιάσεως».

Κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες ἑορτάζει ἡ ἐργατοϋπαλληλικὴ τάξις τῆς Χώρας μας τὴν Πρωτομαγιὰ τοῦ 1960. Καὶ τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ ἡμέρα ποὺ ἔχει κερδηθῆ μὲ αἷμα ἐργατικό, ἡ 'Εργατοϋπαλληλικὴ τάξις τῆς χώρας μας, ζητεῖ ἀπὸ τὴν κυθέρνησι μόνο λίγη προσοχὴ καὶ σοθαρότητα στὰ ζητήματα ποὺ ἐπιτακτικὰ ζητοῦν σήμερα τὴν λύσιν των. Καὶ ποὺ αὐτὰ εἶναι: Κωδικοποίησις τῆς 'Εργατικῆς Νομοθεσίας. Καθιέρωσις ὥρου ἐργασίας καὶ προστασία τῶν μαθητευομένων.

Πρέπει νὰ δοθῆ ἡ δυνατότης στὰ παιδιὰ νὰ πηγαίνουν νὰ μαθαίνουν τέχνη καὶ ὄχι ὅτι γίνεται μέχρι σήμερα ὁπότε ἡ ἀτεχνία αὐξήθηκε εἰς μεγάλον ἀριθμὸν στὴ χώρα μας καὶ ποῦ θὰ αὐξηθῆ ἀκόμη περισσότερο ἐὰν ἀκολουθήσουμε τὴ σημερινὴ γραφειοκρατικὴ καὶ ἀσφαλιστικὴ τακτική. Νὰ ἀναδιοργανωθῆ τὸ Ι. Κ.Α. ἐκ θάθρων. Τὸ ΙΚΑ θέλει νοικοκυρωσύνη καὶ στοργὴ πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ κατανόησις πρὸς τοὺς ἐργοδότας καὶ ὄχι Γερμανοὺς εἰδικοὺς ὅπως τοὺς τιτλοφοροῦν. Λόξησις τῶν συντάξεων τῶν ἀπομάχων τῆς δουλειᾶς. Μείωσις ὁρίου ἡλικίας συνταξιοδοτήσεως εἰς τὸ 60 γιὰ τοὺς ἄνδρας καὶ 55 ἐτῶν διὰ τὰς γυναίκας. Χρειάζεται ἐν ὀλίγοις ρεαλιστικὴ ἀντιμετώπισις τῶν ἐργατικῶν προθλημάτων. Κοινωνικὴ πολιτικὴ στὸν ἐργαζόμενον.

Αὐτὰ εἶναι τὰ αἰτήματα τοῦ σημερινοῦ ἐργάτη.

ΘΕΟΔ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

'Ανακοινοῦται ὅτι τὴν 23ην 'Απριλίου ἐ. ἔ. θὰ τεθῆ εἰς κυκλοφορίαν νέα ἀναμνηστικὴ σειρὰ γραμματοσήμων «Προσκόπων» ἤτις ἐκδίδεται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πεντηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Σώματος τῶν 'Ελλήνων Προσκόπων.

'Η σειρὰ αὕτη περιλαμθά